

det nye Theater skulle stilles, der foreligger ikke noget Afstemningsforslag, og jeg tror derfor, at en Diskussion herom er mindre nødvendig, men det ærede Mindretal har fremsat en Bemærkning, som jeg ikke vil lade gaa upaatakt hen. Det ærede Mindretal mener nemlig, at det vilde være rigtigt at stille som en Betingelse for Statsrevisionen, at den gjør Indstilling om, hvorvidt de Penge, der ere optagne nu allerede ved Sorø Akademi til Theatrets Bygning, skulle betragtes som Laan eller som Tilskud. Jeg maa tilstaa, at efter mine Erfaringer vilde det være ubelidt, om det skulde være Statsrevisionen, der skulde gjøre Indstilling om, hvorvidt det skal betragtes som Tilskud eller som Laan, hvad der efter Theaterloven gives til Theatret fra Sorø Akademi. Jeg tror ikke, at Statsrevisionens Betænkninger drøftes med den Omhyggelighed, som et saadant Spørgsmaal kræver. Endvidere vil jeg gjøre opmærksom paa, at Statsrevisionens Betænkninger oftest drøftes først i Landsthinget, og dersom det ærede Mindretals Forslag følges, vil altsaa Resultatet deraf blive, at et stort finantsielt Spørgsmaal først kan blive afgjort i Landsthinget, og dette tror jeg ikke stemmer med selve Mindretallets Forestillinger om den rette Gang for Bevillinger. Jeg maa derfor tillade mig at betegne dette Forslag af det ærede Mindretal som meget uoverlagt og aldeles uantageligt. — Dernæst vil jeg tillade mig at sige et Par Ord om det Forslag, som ligger for i Form af, at Skolepengene for Eleverne i Sorø Akademi skulle forhøjes med 1,000 Rd. om Aaret. Jeg beklager, at jeg med mine Venner i Mindretallet ikke var istand til at faae nedlagt tre Latinskoler, da den lærde Undervisningsvæsenlov var for her. Da var Tiden til at gjøre et Indhug paa det lærde Skolevæsen, men nu at forsøge det gennem smaa Experimenter paa Sorø Akademi kan jeg ikke være med til. Det fører ikke til Noget; det er ikke en principmæssig Fremgangsmaade, det er ikke Andet end saadanne Bevemmelighedsafstemninger, som man ikke skal underlaste sig. Det ærede Mindretal sammenstiller dernæst Sorø Skole og Opdragelsesanstalt med Latinskolerne, men dette er aldeles uberettiget; Sammenligningspunkter

fattes ganske og aldeles. Hvis det ærede Mindretal vil gjøre en Sammenligning mellem Sorø Skole og Opdragelsesanstalt og noget Tilsvarende, saa skal det tage Herlufsholm. Herlufsholm er det eneste Sideskifte, vi have til Sorø her i Landet, og naar man vil gjøre Sorø vel, saa skal man sætte det istand til at konkurrere med Herlufsholm. Nu træffer det sig saaledes, at den samme Mand staar i Spidsen for disse to Anstalter, og jeg finder det derfor aldeles principløst, naar det ærede Mindretal nu her stiller et saadant Forslag og derved tvinger Ministeren til at lade den ene Anstalt staa tilbage for den anden. Det ærede Mindretal synes virkelig at være udfjendt med Indretningen i Sorø. Det anstiller en Gjennemsnitsberegning og taler om de skoleføgende Disciple. Nei, det er ikke blot skoleføgende Disciple, der er i Sorø; det er den ene Slags, den anden Slags, som Sorø Akademi opdrager, er Clever, der have Logis og Kost paa Anstalten. Netop deri ligger det, at Sorø Akademi adskiller sig fra de lærde Skoler, og netop dette Punkt er det, Mindretallet overspringer, hvorfor ogsaa Mindretallets Sammenligning er aldeles upaalidelig, og de 1,000 Rds Forhøielse af Skolepengene har slet ikke Hjemmel i den Udvikling, som det ærede Mindretal giver i Betænkningen. Der kan være Grund til at forhøie Undervisningspengene for Disciplene i de lærde Skoler, men det er, fordi de lærde Skoler savne Midler til at bestride deres Udgifter. Sorø Akademi savner derimod ikke Midler dertil. Det ærede Mindretal vil have stillet i Spidsen i fremtidige Finantslove Sorø Akademis Kapitalformue. Det er 4 Millioner Rigsdaler. Ja, lad de 4 Millioner Rigsdaler paradere i Spidsen paa Sorø Akademis Budget, men lad dem saa være et Grindringstegn om, at man ikke skal være kneben eller karrig, naar man voterer til denne Anstalt; thi den kan sørge for sig selv; men det kunne de lærde Skoler ikke. Jeg taler ikke her om, hvorvidt Sorø Akademis Indretning er hensigtsmæssig eller tidsvarende, men jeg forlanger, ligesom jeg har gjort det saa ofte før her i denne Sal, at Folkethinget skal tage Sorø Akademi som en Stiftelse, der er istand